

ROZHODNUTIE RADY (EÚ) 2015/1523**zo 14. septembra 2015****o zavedení dočasných opatrení v oblasti medzinárodnej ochrany v prospech Talianska a Grécka**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 78 ods. 3,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu,

keďže:

- (1) Podľa článku 78 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), ak sa jeden alebo viac členských štátov ocitne v núdzovej situácii v dôsledku náhleho prílevu štátnych príslušníkov tretích krajín, môže Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom prijať dočasné opatrenia v prospech dotknutého členského štátu, respektíve dotknutých členských štátov.
- (2) Podľa článku 80 ZFEÚ sa politiky Únie v oblasti hraničných kontrol, azylu a prisťahovalectva a ich vykonávanie majú spravovať zásadou solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti medzi členskými štátmi a právne akty Únie prijaté v tejto oblasti majú obsahovať vhodné opatrenia na uplatnenie tejto zásady.
- (3) Nedávna krízová situácia v Stredozemí podnietila inštitúcie Únie, aby okamžite uznali mimoriadne migračné toky v tomto regióne a vyzvali na prijatie konkrétnych opatrení solidarity s členskými štátmi v prvej línii. Komisia predovšetkým predložila na spoločnom zasadnutí ministrov zahraničných vecí a ministrov vnútra 20. apríla 2015 desaťbodový plán okamžitých opatrení, ktoré sa majú prijať v reakcii na túto krízu, medzi ktorými bol aj záväzok zväziť možnosti mechanizmu núdzového premiestnenia.
- (4) Európska rada na svojom zasadnutí 23. apríla 2015 okrem iného rozhodla o posilnení vnútornej solidarity a zodpovednosti, a predovšetkým sa zaviazala zvýšiť núdzovú pomoc členským štátom v prvej línii a zväziť možnosti organizovania núdzového premiestnenia medzi členskými štátmi na dobrovoľnom základe, ako aj rozmiestniť tímy Európskeho podporného úradu pre azyl (EASO) v členských štátoch v prvej línii na účely spoločného vybavovania žiadostí o medzinárodnú ochranu vrátane evidencie a odberu odtlačkov prstov.
- (5) Vo svojom uznesení z 28. apríla 2015 Európsky parlament opätovne zdôraznil, že je potrebné, aby Únia založila svoju reakciu na najnovšie tragické udalosti v Stredozemí na solidarite a spravodlivom rozdelení zodpovednosti a aby zintenzívnila svoje úsilie v tejto oblasti v prospech tých členských štátov, do ktorých či už z absolútneho, alebo relatívneho hľadiska prúdi najvyšší počet utečencov a žiadateľov o medzinárodnú ochranu.
- (6) Európska rada na svojom zasadnutí 25. a 26. júna 2015 okrem iného rozhodla, že súběžne by sa mali rozvinúť tri kľúčové dimenzie: premiestnenie/presídlenie, návrat/readmisia/reintegrácia a spolupráca s krajinami pôvodu a tranzitu. Európska rada sa najmä vzhľadom na súčasnú núdzovú situáciu a záväzok posilniť solidaritu a zodpovednosť dohodla na tom, že počas dvoch rokov sa dočasne a výnimočne premiestni z Talianska a Grécka do iných členských štátov 40 000 osôb, ktoré jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu. Vyzvala na urýchlené prijatie príslušného rozhodnutia Rady a dospela k záveru, že na tento účel by sa členské štáty mali dohodnúť konsenzom na rozdelení týchto osôb, pri ktorom sa zohľadní špecifická situácia členských štátov.
- (7) Špecifické situácie členských štátov vyplývajú najmä z migračných tokov v iných geografických regiónoch, ako je západobalkánska migračná trasa.

- (8) V roku 2014 boli viaceré členské štáty konfrontované s výrazným zvýšením celkového počtu migrantov vrátane žiadateľov o medzinárodnú ochranu prichádzajúcich na ich územia a v niektorých z nich táto situácia pretrvávala aj v prvých mesiacoch roku 2015. Viacerým členským štátom bola poskytnutá núdzová finančná pomoc Komisie a operačná podpora úradu EASO s cieľom pomôcť im vyrovnáť sa s týmto zvýšením.
- (9) Spomedzi členských štátov, ktoré zaznamenávajú značný tlak, najmä Taliansko a Grécko čelia vo svetle nedávnych tragických udalostí v Stredozemnom mori nebyvalým tokom migrantov, medzi nimi aj žiadateľov o medzinárodnú ochranu, ktorí jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu, prichádzajú na ich územia a vytvárajú značný tlak na ich migračné a azylové systémy.
- (10) Podľa údajov Európskej agentúry pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach (Frontex) boli hlavnými oblasťami neregulárneho prekračovania hraníc do Únie v roku 2014 trasy vedúce stredným a východným Stredozemím. Len do Talianska prišlo v roku 2014 neregulárnym spôsobom vyše 170 000 migrantov, čo v porovnaní s rokom 2013 predstavuje nárast o 277 %. Neustály nárast sa zaznamenal aj v Grécku, na ktorého územie vstúpilo viac ako 50 000 neregulárnych migrantov, čo oproti roku 2013 predstavuje nárast o 153 %. Celkové počty sa ešte zvýšili v priebehu roka 2015. Za prvých šesť mesiacov roka 2015 Taliansko zaznamenalo 5 % nárast počtu neregulárnych prekročení hraníc v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka. Grécko počas rovnakého obdobia čelilo prudkému nárastu počtu neregulárnych prekročení hraníc, ktorý zodpovedá šesťnásobnému zvýšeniu v porovnaní s prvými šiestimi mesiacmi roka 2014 (viac ako 76 000 v období januára až júna 2015 v porovnaní s 11 336 v období januára až júna 2014). Významný podiel celkového počtu neregulárnych migrantov odhalených v týchto dvoch regiónoch zahŕňal migrantov so štátnou príslušnosťou, ktorá na základe údajov Eurostatu spĺňa podmienky vysokej miery uznávania na úrovni Únie.
- (11) V Taliansku požiadalo podľa Eurostatu v roku 2014 o medzinárodnú ochranu 64 625 osôb v porovnaní s 26 920 osobami v roku 2013 (čo predstavuje nárast o 143 %). Menší nárast počtu žiadostí sa zaznamenal v Grécku, kde bolo žiadateľov 9 430 (čo predstavuje nárast o 15 %). V prvom štvrtroku 2015 požiadalo o medzinárodnú ochranu v Taliansku 15 250 osôb (čo predstavuje nárast o 47 % v porovnaní s prvým štvrtkom 2014) a 2 615 osôb podalo žiadosť v Grécku (čo predstavuje nárast o 28 % v porovnaní s prvým štvrtkom 2014).
- (12) Dosiaľ boli prijaté mnohé opatrenia na podporu Talianska a Grécka v rámci migračnej a azylovej politiky, medzi nimi aj poskytnutie značnej núdzovej pomoci a operačnej podpory EASO. Taliansko a Grécko boli druhými a tretími najväčšími príjemcami finančných prostriedkov vyplatených počas obdobia rokov 2007 – 2013 v rámci všeobecného programu Solidarita a riadenie migračných tokov (SOLID) a okrem toho dostali značné núdzové finančné prostriedky. Taliansko a Grécko zostanú aj v období rokov 2014 – 2020 naďalej hlavnými príjemcami prostriedkov z Fondu pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF).
- (13) Z dôvodu pokračujúcej nestability a konfliktov v bezprostrednom susedstve Talianska a Grécka je veľmi pravdepodobné, že na ich migračné a azylové systémy bude naďalej vyvíjaný významný a zvýšený tlak, pričom veľká časť migrantov môže potrebovať medzinárodnú ochranu. To dokazuje naliehavú potrebu preukázať solidaritu s Talianskom a Gréckom a doplniť doteraz prijaté opatrenia na ich podporu dočasnými opatreniami v oblasti azylu a migrácie.
- (14) Zároveň by Taliansko a Grécko mali zabezpečiť štrukturálne riešenia výnimočných tlakov na svoje azylové a migračné systémy. Opatrenia ustanovené v tomto rozhodnutí by preto malo sprevádzať vytvorenie solídneho strategického rámca na riešenie krízovej situácie a zintenzívnenie prebiehajúceho reformného procesu v týchto oblastiach zo strany Talianska a Grécka. V tejto súvislosti by Taliansko a Grécko ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia mali predložiť Komisii plány, ktoré by mali zahŕňať primerané opatrenia v oblasti azylu, prvého prijatia a návratu, ktorými sa posilní kapacita a zvýši kvalita a efektívnosť ich systémov v týchto oblastiach, ako aj opatrenia na zabezpečenie náležitého vykonávania tohto rozhodnutia s cieľom umožniť im po skončení uplatňovania tohto rozhodnutia lepšie zvládanie možného zvýšeného prílevu migrantov na ich územia.
- (15) Berúc do úvahy, že Európska rada sa dohodla na súbore vzájomne prepojených opatrení, Komisii by sa mala zveriť právomoc v prípade potreby a po tom, ako sa dotknutému štátu poskytla možnosť prezentovať svoje stanovisko, pozastaviť uplatňovanie tohto rozhodnutia na obmedzené obdobie v prípadoch, ak Taliansko alebo Grécko nedodržia svoje záväzky v tejto oblasti.

- (16) Ak by podobnej núdzovej situácii v dôsledku náhleho prílevu štátnych príslušníkov tretích krajín čelil ktorýkoľvek členský štát, môže Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom prijať dočasné opatrenia v prospech dotknutého členského štátu na základe článku 78 ods. 3 ZFEÚ. Takéto opatrenia môžu prípadne zahŕňať pozastavenie plnenia povinností tohto členského štátu stanovených v tomto rozhodnutí.
- (17) V súlade s článkom 78 ods. 3 ZFEÚ by plánované opatrenia v prospech Talianska a Grécka mali mať dočasnú povahu. Obdobie 24 mesiacov je primerané na zabezpečenie toho, aby opatrenia stanovené v tomto rozhodnutí mali skutočný účinok, pokiaľ ide o podporu Talianska a Grécka pri zvládaní významných migračných tokov na ich územiach.
- (18) Opatrenia zamerané na premiestnenie z Talianska a Grécka stanovené v tomto rozhodnutí zahŕňajú dočasnú výnimku z pravidiel ustanoveného v článku 13 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013⁽¹⁾, podľa ktorého by inak Taliansko a Grécko boli zodpovedné za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu na základe kritérií stanovených v kapitole III uvedeného nariadenia, ako aj dočasnú výnimku z procesných krokov ustanovených v článkoch 21, 22 a 29 uvedeného nariadenia vrátane lehôt. Ostatné ustanovenia nariadenia (EÚ) č. 604/2013 vrátane vykonávacích pravidiel ustanovených v nariadení Komisie (ES) č. 1560/2003⁽²⁾ a vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) č. 118/2014⁽³⁾ sa uplatňujú naďalej, vrátane pravidiel v nich obsiahnutých o povinnosti odovzdávajúcich členských štátov hradiť náklady potrebné na odovzdanie žiadateľa do členského štátu premiestnenia a pravidiel o spolupráci týkajúcej sa odovzdania medzi členskými štátmi, ako aj o prenose informácií cez elektronickú komunikačnú sieť DublíNet.

Z tohto rozhodnutia tiež vyplýva výnimka zo súhlasu žiadateľa o medzinárodnú ochranu, ako sa uvádza v článku 7 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 516/2014⁽⁴⁾.

- (19) Opatreniami zameranými na premiestňovanie sa členské štáty nezaviazujú povinnosti uplatňovať v plnej miere nariadenie (EÚ) č. 604/2013 vrátane ustanovení týkajúcich sa zlúčenia rodiny, osobitnej ochrany maloletých osôb bez sprievodu a diskrečnej doložky o humanitárnych dôvodoch.
- (20) Musel sa urobiť výber, pokiaľ ide o kritériá, ktoré sa majú uplatniť pri rozhodovaní o tom, ktorí žiadatelia majú byť premiestnení z Talianska a Grécka a aký má byť ich počet, a to bez toho, aby boli dotknuté rozhodnutia o žiadostiach o udelenie azylu na vnútroštátnej úrovni. Predpokladá sa jasný a funkčný systém, ktorý vychádza z limitu priemernej miery rozhodnutí o poskytnutí medzinárodnej ochrany v konaní na prvom stupni na úrovni Únie podľa definície Eurostatu z celkového počtu rozhodnutí o žiadostiach o medzinárodnú ochranu prijatých na prvom stupni na úrovni Únie, ako sa uvádza v najnovších dostupných štatistikách. Tento limit by na jednej strane mal v maximálnom možnom rozsahu zabezpečiť, aby všetci žiadatelia, ktorí jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu, mohli svoje práva na ochranu v členskom štáte premiestnenia využívať v plnej miere a čo najskôr. Na druhej strane by mal v maximálnej možnej miere zabrániť tomu, aby žiadatelia, ktorí pravdepodobne dostanú zamietavé rozhodnutie k svojej žiadosti, boli premiestnení do iného členského štátu a aby sa im tak neoprávnene predĺžil pobyt v Únii. Na základe najnovších dostupných aktualizovaných štvrtročných údajov Eurostatu o prvostupňových rozhodnutiach by sa v tomto rozhodnutí mal použiť limit 75 %.
- (21) Dočasné opatrenia sú určené na zmiernenie značného azylového tlaku, ktorému je vystavené Taliansko a Grécko, a to najmä prostredníctvom premiestnenia významného počtu žiadateľov, ktorí jednoznačne potrebujú

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 180, 29.6.2013, s. 31).

⁽²⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 1560/2003 z 2. septembra 2003, ktoré ustanovuje podrobné pravidlá na uplatňovanie nariadenia Rady (ES) č. 343/2003 ustanovujúceho kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 222, 5.9.2003, s. 3).

⁽³⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 118/2014 z 30. januára 2014, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1560/2003, ktoré ustanovuje podrobné pravidlá na uplatňovanie nariadenia Rady (ES) č. 343/2003 ustanovujúceho kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 39, 8.2.2014, s. 1).

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 516/2014 zo 16. apríla 2014, ktorým sa zriaďuje Fond pre azyl, migráciu a integráciu a ktorým sa mení rozhodnutie Rady 2008/381/ES a rušia rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 573/2007/ES a č. 575/2007/ES a rozhodnutie Rady 2007/435/ES (Ú. v. EÚ L 150, 20.5.2014, s. 168).

medzinárodnú ochranu a ktorí prídu na územie Talianska alebo Grécka po dni, keď toto rozhodnutie nadobudne účinnosť. Na základe celkového počtu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí v roku 2014 neregulárne vstúpili na územie Talianska alebo Grécka, a počtu tých, ktorí jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu, by sa malo z Talianska a Grécka premiestniť celkovo 40 000 žiadateľov, ktorí jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu. Tento počet zodpovedá približne 40 % celkového počtu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu a ktorí v roku 2014 neregulárne vstúpili na územie Talianska alebo Grécka. Opatrenie týkajúce sa premiestnenia navrhnuté v tomto rozhodnutí teda predstavuje spravodlivé rozdelenie zaťaženia medzi Taliansko a Grécko na jednej strane a ostatné členské štáty na strane druhej. Na základe porovnania rovnakých dostupných celkových údajov za Taliansko a Grécko za rok 2014 a za prvé štyri mesiace roku 2015 by 60 % týchto žiadateľov malo byť premiestnených z Talianska a 40 % z Grécka.

- (22) Zástupcovia vlád členských štátov zasadajúci v Rade prijali 20. júla 2015 na základe konsenzu uznesenie, v ktorom sa odzrkadľujú osobitné situácie členských štátov, o premiestnení 40 000 osôb, ktoré jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu, z Talianska a Grécka. Počas dvoch rokov by sa z Talianska malo premiestniť 24 000 osôb a z Grécka 16 000 osôb.
- (23) Fond pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF) zriadený nariadením (EÚ) č. 516/2014 poskytuje podporu operáciám dohodnutým medzi členskými štátmi, ktorých cieľom je rozdelenie zaťaženia, a môže sa prispôbovať novému vývoju politiky v tejto oblasti. V článku 7 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 516/2014 sa pre členské štáty stanovuje možnosť zaviesť opatrenia súvisiace s odovzdaním žiadateľov o medzinárodnú ochranu ako súčasť ich vnútroštátnych programov, pričom v článku 18 nariadenia (EÚ) č. 516/2014 sa stanovuje možnosť jednorazovej platby vo výške 6 000 EUR za odovzdanie osôb s postavením medzinárodnej ochrany z iného členského štátu.
- (24) Vzhľadom na uplatňovanie zásady solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti a na to, že toto rozhodnutie predstavuje ďalší vývoj politiky v tejto oblasti, je vhodné zabezpečiť, aby členské štáty premiestňujúce žiadateľov, ktorí jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu, z Talianska alebo Grécka podľa tohto rozhodnutia dostali na každú premiestnenú osobu jednorazovú platbu, ktorá sa rovná jednorazovej platbe stanovenej v článku 18 nariadenia (EÚ) č. 516/2014, konkrétne 6 000 EUR, a vypláca sa podľa rovnakých postupov. S týmto opatrením je spojená obmedzená a dočasná výnimka z článku 18 nariadenia (EÚ) č. 516/2014, pretože jednorazová platba by sa mala vyplácať za premiestnených žiadateľov, a nie za osoby s postavením medzinárodnej ochrany. Takéto dočasné rozšírenie okruhu možných prijímateľov jednorazovej platby je skutočne neoddeliteľnou súčasťou núdzového systému zriadeného týmto rozhodnutím.
- (25) Je potrebné zabezpečiť zavedenie rýchleho postupu premiestnenia a doplniť vykonávanie dočasných opatrení úzkou administratívnou spoluprácou medzi členskými štátmi a operačnou podporou, ktoré poskytne EASO.
- (26) Počas celého postupu premiestňovania, až kým sa nevykoná odovzdanie žiadateľa, by sa mala zohľadňovať národná bezpečnosť a verejný poriadok. Ak členský štát z opodstatnených dôvodov považuje žiadateľa za nebezpečenstvo pre svoju národnú bezpečnosť alebo verejný poriadok, mal by o tom pri úplnom rešpektovaní základných práv žiadateľa vrátane príslušných pravidiel o ochrane údajov informovať ostatné členské štáty.
- (27) Pri rozhodovaní o tom, ktorí žiadatelia, čo jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu, by mali byť premiestnení z Talianska a Grécka, by sa mali uprednostniť zraniteľní žiadatelia v zmysle článkov 21 a 22 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/33/EÚ⁽¹⁾. V tejto súvislosti by mali byť prvoradé akékoľvek osobitné potreby žiadateľov vrátane zdravia. Prvoradým hľadiskom by vždy mal byť najlepší záujem dieťaťa.
- (28) S cieľom rozhodnúť o tom, ktorý konkrétny členský štát by mal byť členským štátom premiestnenia, by sa okrem toho osobitná pozornosť mala venovať špecifickým kvalifikáciám a charakteristikám dotknutých žiadateľov, ako sú napríklad ich jazykové znalosti, a iným individuálnym indiciám súvisiacim s preukázanými rodinnými, kultúrnymi alebo sociálnymi väzbami, ktoré by mohli uľahčiť ich integráciu v členskom štáte premiestnenia. V prípade obzvlášť zraniteľných žiadateľov by sa navyše pozornosť mala venovať schopnosti členského štátu

⁽¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/33/EÚ z 26. júna 2013, ktorou sa stanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu (Ú. v. EÚ L 180, 29.6.2013, s. 96).

premiestnenia poskytnúť uvedeným žiadateľom primeranú podporu a potrebe zabezpečiť spravodlivé rozdelenie uvedených žiadateľov medzi členské štáty. Pri náležitom rešpektovaní zásady nediskriminácie môžu členské štáty premiestnenia uviesť na základe vyššie uvedených informácií svoje preferencie týkajúce sa žiadateľov, na základe ktorých Taliansko a Grécko v spolupráci s EASO a prípadne styčnými úradníkmi môžu zostavovať zoznamy možných žiadateľov určených na premiestnenie do daného členského štátu.

- (29) Efektívne uplatňovanie postupu premiestnenia vrátane riadnej identifikácie žiadateľov, ktorí by mohli byť premiestnení, s prihliadnutím na ich zraniteľnosť a kvalifikáciu by mali uľahčiť styční úradníci pôsobiaci v Taliansku a Grécku, ktorých vymenujú členské štáty. Pokiaľ ide o vymenovanie styčných úradníkov v Taliansku a Grécku a plnenie ich úloh, členský štát premiestnenia a Taliansko a Grécko by si mali vymeniť všetky relevantné informácie a mali by pokračovať v úzkej spolupráci počas celého postupu premiestňovania.
- (30) Právne a procesné záruky stanovené v nariadení (EÚ) č. 604/2013 sa uplatňujú aj na žiadateľov, na ktorých sa vzťahuje toto rozhodnutie. Žiadatelia by okrem toho mali byť informovaní o postupe premiestňovania stanovenom v tomto rozhodnutí a mali by byť oboznámení s rozhodnutím o premiestnení, ktoré predstavuje rozhodnutie o odovzdaní v zmysle článku 26 nariadenia (EÚ) č. 604/2013. Vzhľadom na to, že podľa práva EÚ nemá žiadateľ právo zvoliť si členský štát zodpovedný za vybavenie jeho žiadosti, mal by mať žiadateľ právo na účinný opravný prostriedok proti rozhodnutiu o premiestnení v súlade s nariadením (EÚ) č. 604/2013 výlučne v záujme zabezpečenia dodržiavania jeho základných práv. V súlade s článkom 27 uvedeného nariadenia môžu členské štáty vo svojom vnútroštátnom práve ustanoviť, že odvolaním proti rozhodnutiu o odovzdaní sa automaticky nepozastavuje odovzдание žiadateľa, ale že dotknutá osoba má možnosť požiadať o pozastavenie výkonu rozhodnutia o odovzdaní až do prijatia rozhodnutia vo veci jej odvolania.
- (31) Pred odovzdaním a po odovzdaní do členských štátov premiestnenia by žiadatelia mali mať práva a záruky stanovené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ⁽¹⁾ a smernici 2013/33/EÚ, a to aj v súvislosti s ich osobitnými potrebami pri prijímaní a osobitnými procesnými potrebami. Na žiadateľov, na ktorých sa vzťahuje toto rozhodnutie, sa okrem toho naďalej uplatňuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 603/2013⁽²⁾.
- (32) Mali by sa prijať opatrenia na zabránenie sekundárnemu pohybu premiestnených osôb z členského štátu premiestnenia do iných členských štátov, ktorý by mohol brániť uplatňovaniu tohto rozhodnutia. Žiadatelia by predovšetkým mali byť informovaní o následkoch ďalšieho neregulárneho pohybu v rámci členských štátov a o skutočnosti, že v prípade, ak im členský štát premiestnenia poskytne medzinárodnú ochranu, majú v zásade nárok len na práva spojené s medzinárodnou ochranou v tomto členskom štáte.
- (33) Okrem toho v súlade s cieľmi stanovenými v smernici 2013/33/EÚ by harmonizácia podmienok prijímania medzi členskými štátmi mala pomôcť obmedziť sekundárne pohyby žiadateľov o medzinárodnú ochranu ovplyvnené rôznymi podmienkami ich prijímania. S cieľom dosiahnuť rovnaký cieľ by členské štáty mali zväziť uloženie oznamovacích povinností a poskytnúť žiadateľom o medzinárodnú ochranu materiálne podmienky prijímania, ktoré zahŕňajú ubytovanie, stravu a oblečenie len v naturáliách, a prípadne zabezpečiť, aby boli žiadatelia priamo odovzdaní do členského štátu premiestnenia. Podobne by členské štáty počas obdobia posudzovania žiadostí o medzinárodnú ochranu, ako sa uvádza v azylovom a schengenskom *acquis*, s výnimkou vážnych humanitárnych dôvodov, nemali poskytovať žiadateľom vnútroštátne cestovné doklady ani iné, napríklad finančné stimuly, ktoré by mohli uľahčiť ich neregulárne premiestňovanie do iných členských štátov. V prípade neregulárneho premiestňovania do iných členských štátov by žiadatelia mali byť odovzdaní späť do členského štátu premiestnenia podľa pravidiel stanovených v nariadení (EÚ) č. 604/2013.

(1) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (Ú. v. EÚ L 180, 29.6.2013, s. 60).

(2) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 603/2013 z 26. júna 2013 o zriadení systému Eurodac na porovnanie odtlačkov prstov pre účinné uplatňovanie nariadenia (EÚ) č. 604/2013, ktorým sa ustanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov, a o žiadostiach orgánov členských štátov na presadzovanie práva a Europolu o porovnanie s údajmi v systéme Eurodac na účely presadzovania práva a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1077/2011, ktorým sa zriaďuje Európska agentúra na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (Ú. v. EÚ L 180, 29.6.2013, s. 1).

- (34) S cieľom vyhnúť sa sekundárnym pohybom osôb s postavením medzinárodnej ochrany by členské štáty mali takisto informovať tieto osoby o podmienkach, za akých môžu legálne vstúpiť do iného členského štátu a zdržiavať sa v ňom, a mali by mať možnosť stanoviť ohlasovacie povinnosti. Podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES⁽¹⁾ by členské štáty mali vyžadovať, aby sa osoba s postavením medzinárodnej ochrany, ktorá sa neoprávnene zdržiava na ich území, okamžite vrátila do členského štátu premiestnenia. Ak sa dotknutá osoba odmieta vrátiť dobrovoľne, návrat do členského štátu premiestnenia by sa mal vynútiť.

Okrem toho, ak to ustanovuje vnútroštátne právo, v prípade núteného návratu do členského štátu premiestnenia môže členský štát, ktorý vynútil návrat, rozhodnúť, že vydá vnútroštátny zákaz vstupu, ktorý by osobe požievajúcej ochranu na určitý čas zabránil, aby sa vrátila na územie daného členského štátu.

- (35) Keďže účelom tohto rozhodnutia je vyriešiť núdzovú situáciu a podporiť Taliansko a Grécko pri posilňovaní ich azylových systémov, malo by sa im umožniť s pomocou Komisie uzavrieť dvojstranné dohody s Islandom, Lichtenštajnskom, Nórskom a Švajčiarskom o premiestnení osôb, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto rozhodnutia. V takýchto dohodách by sa mali tiež zohľadňovať základné prvky tohto rozhodnutia, najmä tie, ktoré sa týkajú postupu premiestnenia a práv a povinností žiadateľov, ako aj prvky, ktoré sa týkajú nariadenia (EÚ) č. 604/2013.
- (36) Osobitná podpora poskytovaná Taliansku a Grécku prostredníctvom systému premiestnenia by sa mala doplniť dodatočnými opatreniami, počnúc príchodom štátnych príslušníkov tretích krajín na územie Talianska alebo Grécka až do ukončenia všetkých uplatniteľných postupov, ktoré by koordinoval EASO a iné relevantné agentúry, ako je Frontex, ktorý koordinuje návrat štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí nemajú právo zostať na danom území, a to v súlade so smernicou 2008/115/ES.
- (37) Keďže ciele tohto rozhodnutia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a dôsledkov opatrenia ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“). V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto rozhodnutie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (38) Toto rozhodnutie rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané Chartou základných práv Európskej únie.
- (39) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a ZFEÚ, a bez toho, aby bol dotknutý článok 4 uvedeného protokolu, sa uvedené členské štáty nezúčastňujú na prijatí tohto rozhodnutia a nie sú ním viazané ani nepodliehajú jeho uplatňovaniu.
- (40) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a ZFEÚ, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.
- (41) Vzhľadom na naliehavosť situácie by toto rozhodnutie malo nadobudnúť účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto rozhodnutím sa zavádzajú dočasné opatrenia v oblasti medzinárodnej ochrany v prospech Talianska a Grécka s cieľom podporiť ich v lepšom zvládaní núdzovej situácie v dôsledku náhleho prílevu štátnych príslušníkov tretích krajín do týchto členských štátov.

⁽¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, 24.12.2008, s. 98).

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto rozhodnutia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

- a) „žiadosť o medzinárodnú ochranu“ je žiadosť o medzinárodnú ochranu podľa vymedzenia v článku 2 písm. h) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ⁽¹⁾;
- b) „žiadateľ“ je štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorí podali žiadosť o medzinárodnú ochranu, v súvislosti s ktorou ešte nebolo prijaté konečné rozhodnutie;
- c) „medzinárodná ochrana“ je postavenie utečenca podľa vymedzenia v článku 2 písm. e) smernice 2011/95/EÚ a doplnková ochrana podľa vymedzenia v článku 2 písm. g) uvedenej smernice;
- d) „rodinní príslušníci“ sú rodinní príslušníci podľa vymedzenia v článku 2 písm. g) nariadenia (EÚ) č. 604/2013;
- e) „premiestnenie“ je odovzdanie žiadateľa z územia členského štátu, ktorý sa podľa kritérií stanovených v kapitole III nariadenia (EÚ) č. 604/2013 považuje za zodpovedného za posúdenie jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu, na územie členského štátu premiestnenia;
- f) „členský štát premiestnenia“ je členský štát, ktorý sa po premiestnení žiadateľa na územie tohto členského štátu stane zodpovedným za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podľa nariadenia (EÚ) č. 604/2013.

Článok 3

Rozsah pôsobnosti

1. Premiastnenie podľa tohto rozhodnutia sa uskutoční iba v prípade žiadateľa, ktorý podal svoju žiadosť o medzinárodnú ochranu v Taliansku alebo v Grécku a za ktorého by boli inak tieto štáty zodpovedné podľa kritérií na určenie zodpovedného členského štátu stanovených v kapitole III nariadenia (EÚ) č. 604/2013.
2. Premiastnenie podľa tohto rozhodnutia sa uplatňuje iba v prípade žiadateľa so štátnou príslušnosťou, v prípade ktorej podiel rozhodnutí o poskytnutí medzinárodnej ochrany na celkovom počte rozhodnutí o žiadostiach o medzinárodnú ochranu prijatých v konaní na prvom stupni podľa kapitoly III smernice 2013/32/EÚ predstavuje podľa najnovších dostupných štvrtročne aktualizovaných údajov Eurostatu s priemerom za celú Úniu 75 % alebo viac. V prípade osôb bez štátnej príslušnosti sa zohľadní krajina predchádzajúceho obvyklého pobytu. Štvrtročné aktualizácie sa zohľadnia iba v prípade žiadateľov, ktorí ešte neboli identifikovaní ako žiadatelia, ktorí by mohli byť premiestnení v súlade s článkom 5 ods. 3 tohto rozhodnutia.

Článok 4

Premiastnenie žiadateľov do členských štátov

V nadväznosti na dohodu dosiahnutú medzi členskými štátmi prostredníctvom uznesenia zástupcov vlád členských štátov zasadaúcich v Rade z 20. júla 2015 o premiestnení 40 000 osôb z Grécka a Talianska, ktoré jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu:

- a) z Talianska sa na územie ostatných členských štátov premiestni 24 000 žiadateľov;
- b) z Grécka sa na územie ostatných členských štátov premiestni 16 000 žiadateľov.

⁽¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 337, 20.12.2011, s. 9).

Článok 5

Postup premiestnenia

1. Na účely administratívnej spolupráce potrebnej na vykonávanie tohto rozhodnutia určí každý členský štát národné kontaktné miesto, ktorého adresu oznámi ostatným členským štátom a úradu EASO. Členské štáty v súčinnosti s EASO a inými relevantnými agentúrami prijímú všetky potrebné opatrenia na zavedenie priamej spolupráce a výmeny informácií medzi príslušným orgánmi, a to aj o dôvodoch uvedených v odseku 7.
2. Členské štáty pravidelne, a minimálne každé tri mesiace uvádzajú počet žiadateľov, ktorí môžu byť urýchlene premiestnení na ich územie, a akékoľvek iné relevantné informácie.
3. Na základe uvedených informácií Taliansko a Grécko s pomocou EASO a prípadne styčných úradníkov členských štátov uvedených v odseku 8 tohto článku identifikujú jednotlivých žiadateľov, ktorých by bolo možné premiestniť do iných členských štátov, a čo najskôr poskytnú kontaktným miestam týchto členských štátov všetky relevantné informácie. Na uvedený účel sa uprednostnia zraniteľní žiadatelia v zmysle článkov 21 a 22 smernice 2013/33/EÚ.
4. Taliansko a Grécko na základe schválenia členským štátom premiestnenia prijímú po konzultácii s EASO čo najskôr rozhodnutie o premiestnení každého z identifikovaných žiadateľov do konkrétneho členského štátu premiestnenia a informujú žiadateľa v súlade s článkom 6 ods. 4. Členský štát premiestnenia môže rozhodnúť o neschválení premiestnenia žiadateľa len vtedy, ak existujú opodstatnené dôvody uvedené v odseku 7 tohto článku.
5. Žiadatelia, ktorým v súlade s povinnosťami stanovenými v článku 9 nariadenia (EÚ) č. 603/2013 musia byť odobrané odtlačky prstov, môžu byť navrhnutí na premiestnenie iba vtedy, ak im boli odtlačky prstov odobrané a zaslané v zmysle uvedeného nariadenia do centrálného systému Eurodac.
6. Odovzdanie žiadateľa na územie členského štátu premiestnenia sa uskutoční čo najskôr po dni oznámenia rozhodnutia o odovzdaní uvedeného v článku 6 ods. 4 dotknutej osobe. Taliansko a Grécko oznámia členskému štátu premiestnenia dátum a čas odovzdania, ako aj akékoľvek iné relevantné informácie.
7. Členské štáty si zachovávajú právo odmietnuť premiestnenie žiadateľa iba v prípade, ak existujú opodstatnené dôvody na to, aby sa žiadateľ považoval za hrozbu pre ich národnú bezpečnosť alebo verejný poriadok, alebo ak existujú závažné dôvody na uplatňovanie ustanovení o vylúčení stanovených v článkoch 12 a 17 smernice 2011/95/EÚ.
8. Na účely vykonávania všetkých aspektov postupu premiestnenia opísaných v tomto článku môžu členské štáty po výmene všetkých relevantných informácií rozhodnúť o vymenovaní styčných úradníkov pre Taliansko a Grécko.
9. Členské štáty v súlade s *acquis* EÚ v plnej miere vykonávajú svoje povinnosti. Preto Taliansko a Grécko zabezpečia identifikáciu, registráciu a odber odtlačkov prstov na účely postupu premiestnenia, pričom potrebné zariadenia budú k dispozícii. Žiadatelia, ktorí sa postupu premiestnenia vyhnú, sú z premiestnenia vylúčení.
10. Postup premiestnenia ustanovený v tomto článku sa dokončí čo najrýchlejšie a najneskôr do dvoch mesiacov po tom, čo členský štát premiestnenia poskytol údaje uvedené v odseku 2, pokiaľ členský štát premiestnenia nevydal schválenie uvedené v odseku 4 menej ako dva týždne pred uplynutím tohto dvojmesačného obdobia. V takomto prípade sa lehota na ukončenie postupu premiestnenia môže predĺžiť najviac o ďalšie dva týždne. Okrem toho táto lehota sa tiež môže predĺžiť podľa potreby o ďalšie štyri týždne, ak Taliansko alebo Grécko preukážu objektívne praktické prekážky, ktoré bránia uskutočneniu odovzdania.

Ak sa postup premiestnenia nedokončí v uvedených lehotách a pokiaľ sa Taliansko a Grécko nedohodnú s členským štátom premiestnenia na primeranom predĺžení lehoty, Taliansko a Grécko sú naďalej zodpovedné za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podľa nariadenia (EÚ) č. 604/2013.

11. Členský štát premiestnenia po premiestnení žiadateľa odoberie odtlačky prstov žiadateľa a zašle ich do centrálnemu systému Eurodac v súlade s článkom 9 nariadenia (EÚ) č. 603/2013 a aktualizuje súbory údajov v súlade s článkom 10, prípadne článkom 18 uvedeného nariadenia.

Článok 6

Práva a povinnosti žiadateľov o medzinárodnú ochranu, na ktorých sa vzťahuje toto rozhodnutie

1. Pri vykonávaní tohto rozhodnutia majú členské štáty na zreteli v prvom rade najlepší záujem dieťaťa.
2. Členské štáty zabezpečia, aby rodinní príslušníci, ktorí patria do rozsahu pôsobnosti tohto rozhodnutia, boli premiestnení na územie toho istého členského štátu.
3. Taliansko a Grécko pred rozhodnutím o premiestnení žiadateľa informujú tohto žiadateľa v jazyku, ktorému žiadateľ rozumie alebo o ktorom sa odôvodnene predpokladá, že mu rozumie, o postupe premiestnenia stanovenom v tomto rozhodnutí.
4. Taliansko a Grécko po prijatí rozhodnutia o premiestnení žiadateľa a pred samotným premiestnením písomne oznámia dotknutej osobe rozhodnutie o jej premiestnení. V uvedenom rozhodnutí sa uvedie členský štát premiestnenia.
5. Žiadateľ alebo osoba s postavením medzinárodnej ochrany, ktorá vstúpi na územie iného členského štátu, než je členský štát premiestnenia, bez splnenia podmienok pobytu v tomto inom členskom štáte, je povinná okamžite sa vrátiť. Členský štát premiestnenia je povinný ju prijať späť.

Článok 7

Operačná podpora pre Taliansko a Grécko

1. S cieľom podporiť Taliansko a Grécko v lepšom zvládaní výnimočného tlaku na ich azylové a migračné systémy spôsobeného zvýšeným migračným tlakom na ich vonkajších hraniciach členské štáty v spolupráci s Talianskom a Gréckom zvýšia svoju operačnú podporu v oblasti medzinárodnej ochrany prostredníctvom príslušných činností koordinovaných úradom EASO, agentúrou Frontex a ďalšími príslušnými agentúrami, a to najmä prostredníctvom prípadného poskytovania národných expertov na tieto podporné činnosti:
 - a) preverovanie štátnych príslušníkov tretích krajín prichádzajúcich do Talianska a Grécka vrátane ich jednoznačnej identifikácie, odobrania odtlačkov prstov a evidencie a – v prípade potreby – evidencie ich žiadostí o medzinárodnú ochranu a na základe žiadosti Talianska alebo Grécka počiatočného spracovania týchto žiadostí;
 - b) poskytovanie informácií a prípadne špecifickej pomoci žiadateľom alebo potenciálnym žiadateľom, ktorí by mohli byť premiestnení podľa tohto rozhodnutia;
 - c) prípravu a organizáciu operácií návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí nepodali žiadosť o medzinárodnú ochranu alebo ktorých právo zostať na území sa skončilo.
2. Okrem podpory stanovenej v odseku 1 a na účely uľahčenia realizácie všetkých krokov postupu premiestnenia sa Taliansku a Grécku podľa potreby poskytuje osobitná podpora prostredníctvom príslušných činností koordinovaných úradom EASO, agentúrou Frontex a inými príslušnými agentúrami.

Článok 8

Doplňujúce opatrenia, ktoré prijme Taliansko a Grécko

1. Dňa 16. septembra 2015 Taliansko a Grécko predložia Komisii plán zahŕňajúci primerané opatrenia v oblasti azylu, prvého prijatia a návratu, ktorými sa zvýši kapacita, kvalita a efektívnosť ich systémov v týchto oblastiach, ako aj opatrenia na zabezpečenie správneho vykonávania tohto rozhodnutia. Taliansko a Grécko tento plán vykonávajú v plnom rozsahu.

2. Ak Taliansko alebo Grécko nesplní povinnosti uvedené v odseku 1 tohto článku, Komisia môže po tom, ako poskytla dotknutému štátu možnosť vyjadriť sa, rozhodnúť o pozastavení uplatňovania tohto rozhodnutia vo vzťahu k danému členskému štátu na obdobie najviac troch mesiacov. Komisia môže jedenkrát rozhodnúť o predĺžení takéhoto pozastavenia najviac o ďalšie tri mesiace. Takéto pozastavenie nemá vplyv na prebiehajúce odovzdania žiadateľov, ktoré sa majú uskutočniť na základe súhlasu členského štátu premiestnenia podľa článku 5 ods. 4.

Článok 9

Ďalšie núdzové situácie

V prípade núdzovej situácie v dôsledku náhleho prílevu štátnych príslušníkov tretích krajín do členského štátu môže Rada podľa článku 78 ods. 3 ZFEÚ na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom prijať dočasné opatrenia v prospech dotknutého členského štátu. Takéto opatrenia môžu podľa potreby zahŕňať pozastavenie účasti uvedeného členského štátu na premiestňovaní v zmysle tohto rozhodnutia, ako aj možné kompenzačné opatrenia pre Taliansko a Grécko.

Článok 10

Finančná podpora

Členský štát premiestnenia dostane za každú premiestnenú osobu podľa tohto rozhodnutia jednorazovú sumu vo výške 6 000 EUR. Táto finančná podpora sa vykoná podľa postupov ustanovených v článku 18 nariadenia (EÚ) č. 516/2014.

Článok 11

Spolupráca s pridruženými štátmi

S pomocou Komisie môžu byť uzavreté dvojstranné dohody medzi Talianskom a Islandom, Lichtenštajnskom, Nórskom a Švajčiarskom a medzi Gréckom a Islandom, Lichtenštajnskom, Nórskom a Švajčiarskom o premiestnení žiadateľov z územia Talianska a Grécka na územie uvedených štátov. V uvedených dohodách sa náležite zohľadnia základné prvky tohto rozhodnutia, najmä tie, ktoré sa týkajú postupu premiestnenia a práv a povinností žiadateľov.

Článok 12

Podávanie správ

Na základe informácií poskytnutých členskými štátmi a príslušnými agentúrami Komisia predkladá Rade každých šesť mesiacov správu o vykonávaní tohto rozhodnutia.

Na základe informácií, ktoré poskytlo Taliansko a Grécko, Komisia predkladá Rade každých šesť mesiacov aj správu o vykonávaní plánov uvedených v článku 8.

Článok 13

Nadobudnutie účinnosti

1. Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
2. Uplatňuje sa do 17. septembra 2017.

3. Uplatňuje sa na osoby, ktoré vstúpia na územie Talianska alebo Grécka od 16. septembra 2015 do 17. septembra 2017, ako aj na žiadateľov, ktorí vstúpili na územie týchto členských štátov od 15. augusta 2015 a neskôr.

V Bruseli 14. septembra 2015

Za Radu
predseda
J. ASSELBORN
